

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11 м. Київ 01011

тел. (044) 254-56-73, факс 254-43-93

e-mail: inform@dkrp.gov.ua

Від _____ № _____
на № _____ від _____

Рішення № _____ від “ _____ ” _____ 2016 р. про відмову в погодженні проекту регуляторного акта

Державною регуляторною службою України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянуто проект наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про внесення змін до Правил складання та подання заявки на сорт рослин» (далі – проект наказу), а також документи, що надані до нього листом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 23.05.2016 № 37-13-2-7/7419.

За результатами розгляду проекту наказу та аналізу регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»

встановлено:

проект наказу розроблено у зв'язку із внесенням змін до Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» та передбачається приведення у відповідність до вимог Закону положень Правил складання та подання заявки на сорт рослин, затверджених наказом Міністерства аграрної політики України від 26.04.2007 № 287, виклавши їх у новій редакції (далі – проект Правил).

Однак, проект наказу не може бути погоджений у запропонованій редакції з огляду на наступне.

1) Пунктом 1.1 проекту Правил пропонується встановити, що відповідно до статті 15 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» (далі – Закон) *права на сорт рослин в Україні набуваються шляхом подання заявки на сорт рослин до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони прав на сорти рослин (далі – Компетентний орган), або до уповноваженого ним експертного закладу (далі – Експертний заклад), який здійснює комплекс досліджень з науково-технічної експертизи заявки та державної реєстрації прав.*

Однак, редакція підпункту 1.1 проекту Правил не відповідає положенням частини першої статті 15 Закону України «Про охорону прав на сорти рослин» (далі – Закон).

Зокрема, відповідно до зазначеної статті Закону:

- права на сорт набуваються шляхом *подання заявки, експертизи заявки та державної реєстрації прав*, а не просто шляхом подання заявки (саме по

ВІХ №3983/0/20-16 від 01 07 2016

собі подання заявки ніяк не дозволяє набути прав на сорт, треба ще провести експертизу та, власне, зареєструвати права);

- заявка має бути подана виключно до Компетентного органу, а не до Компетентного органу *або уповноваженого ним Експертного закладу* (ніяких альтернатив для цього Законом не передбачено).

Крім того, некоректно вживати у пункті 1.1 проекту Правил словосполучення *«дослідження з науково-технічної експертизи»*, оскільки невідомо та, відповідно, незрозуміло, що саме воно означає (ані Закон, ані проект Правил не містять будь-якого визначення з цього приводу). В той же час Закон з приводу науково-технічної експертизи використовує поняття *«державної науково-технічної експертизи»* (але виключно в контексті її фінансування через державне замовлення – статті 8, 9 та 25), що, очевидно, не є тотожним наведеному вище поняттю.

За таких обставин незрозуміло про здійснення якої саме *«експертизи»* йде мова у пункті 1.1 та взагалі чи варто посилатися при цьому на статтю 15 Закону яка *не регулює* питання проведення жодного із видів експертиз, які може проводити експертний заклад.

Разом з цим, оскільки відповідно до частини першої статті 15 Закону заявка подається виключно до Компетентного органу, то датою подання заявки *не може вважатися дата її потрапляння до Експертного закладу*. Такою датою може бути тільки дата подання заявки до визначеного Законом органу, яким є Компетентний орган, а не Експертний заклад.

Одночасно, *«прив'язка»* у проекті Правил до дати потрапляння документів до Експертного закладу не відповідає статті 21 Закону, відповідно до якої датою подання заявки вважається дата одержання матеріалів заявки саме Компетентним органом, а не Експертним закладом.

2) Пунктом 1.2 проекту Правил пропонує визначити перелік осіб, які мають право на подання заявки.

Однак, вказаний пункт необхідно привести у відповідність до вимог статей 17, 18 Закону, оскільки в переліку відсутні права на подання заявки для замовників (які не є роботодавцями), а також спадкоємців.

3) Пунктом 1.6 проекту Правил пропонується встановити, що документи заявки складають *українською* мовою з використанням однозначної, чітко зрозумілої термінології і заповнююють виключно друкованими літерами. Проте, запропонована норма може призвести до неоднозначного трактування та колізій при практичному застосуванні.

Наприклад, заявка містить поля, в яких необхідно декілька разів зазначити електронну пошту, що на практиці призведе до колізії, оскільки написати електронну пошту українською мовою неможливо.

Крім того, вказана вимога не враховує те, що інші частини Заявки вимагають навести ботанічний таксон (вид) латинською мовою. Тому мають місце неузгодженості між даною нормою та положеннями пунктів 2.5 та 3.2 проекту Правил. Крім того, ця норма не узгоджується із вимогами частини першої статті 21 Закону якою прямо встановлено, що позначення ботанічного таксону у заявці робиться *латинською* та українською (а не тільки українською).

4) У процесі розгляду проекту наказу на адресу Державної регуляторної служби України надійшли зауваження та пропозиції від Насіннєвої асоціації України (лист від 22.06.2016 № 463), обсяг і характер яких свідчить про те, що покладений в основу проекту наказу спосіб державного регулювання є потенційно обтяжливим для суб'єктів господарювання та окремих категорій населення. Як вбачається з переліку адресатів, аналогічне звернення було також направлено й на адресу Міністерства аграрної політики та продовольства України.

Разом з цим, в Державній регуляторній службі України відсутня інформація щодо належного реагування розробником на надані зауваження та пропозиції.

З приводу зазначеного зауважуємо, що статтею 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» визначено ключові принципи державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності.

Принцип *прозорості та врахування громадської думки*, зокрема, передбачає відкритість для фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань дій регуляторних органів *на всіх етапах* їх регуляторної діяльності, *обов'язковий розгляд регуляторними органами ініціатив, зауважень та пропозицій*, наданих у встановленому законом порядку фізичними та юридичними особами, їх об'єднаннями, *обов'язковість і своєчасність* доведення прийнятих регуляторних актів до відома фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань, інформування громадськості про здійснення регуляторної діяльності.

З метою дотримання вищезазначених вимог вказаного Закону, розробнику проекту наказу необхідно здійснити об'єктивний розгляд відповідного звернення та інформувати заявника і Державну регуляторну службу України про його результати.

5) В доповнення зазначасмо, що аналіз регуляторного впливу до проекту наказу необхідно привести у відповідність до вимог Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 «Про затвердження методик проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта» зі змінами, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2015 № 1151 (далі – Методика).

Зокрема, у розділі I «Визначення проблеми» АРВ необхідно навести дані у цифровому чи кількісному вимірі, що доводять факт існування проблеми і характеризують її масштаб, визначити основні групи, на які вона справляє вплив, а також обґрунтувати, чому проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів та діючих регуляторних актів.

У розділі II «Цілі державного регулювання» АРВ розробник повинен чітко визначити мету державного регулювання, що має бути безпосередньо пов'язана з розв'язанням проблеми.

Нагаймо, в цьому розділі розробником формально зазначено, що цілями державного регулювання є виконання вимог Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо приведення законодавства України у

сфері насінництва та розсадництва у відповідність з європейськими та міжнародними нормами і стандартами».

Задекларовані розробником цілі державного регулювання не відповідають проблемі, визначеній у попередньому розділі АРВ, є абстрактними та не вимірюваними. Зокрема, розробником не визначено індикаторів зменшення масштабів проблеми, що характеризувало б досягнення мети регулювання.

Таким чином, розробником порушено принцип адекватності, оскільки належним чином не обґрунтовано наскільки така форма державного регулювання відповідає вирішенню існуючої проблеми.

У розділі V АРВ «Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми» розробнику необхідно описати механізм дії запропонованого регулювання з урахуванням основних бізнес-процесів, які потрібно буде забезпечити суб'єктам господарювання для реалізації його вимог. При цьому, розробником має бути враховано, що механізм реалізації регуляторного акта повинен бути безпосередньо пов'язаний із цілями та очікуваними результатами регуляторного акту, тобто яким чином будуть діяти норми проекту наказу та якою прогнозується ситуація після набрання регуляторним актом чинності.

Крім того, розробнику необхідно оцінити, які організаційні заходи мають здійснити органи влади для впровадження цього регуляторного акта після набрання чинності.

Таким чином, розробку проекту наказу здійснено з порушенням принципів державної регуляторної політики ефективності, збалансованості, прозорості та врахування громадської думки, визначених статтею 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», а також порушенням вимог статті 5 цього Закону в частині недопущення прийняття регуляторних актів, які не узгоджуються чи дублюють діючі регуляторні акти, вимог статті 8 в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики проведення аналізу регуляторного впливу, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308.

Ураховуючи вищенаведене, керуючись частиною четвертою статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державною регуляторною службою України

вирішено:

відмовити в погодженні проекту наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про внесення змін до Правил складання та подання заявки на сорт рослин».

**Голова Державної
регуляторної служби України**

К. М. Ляпіна